

Jak si připomínáme Listopad na Albertově?

Vzdělávací cíl: Žáci pomocí rozboru dvou pamětních desek rozpoznají dvě odlišné podoby vzpomínání.

Klíčová slova: *důsledky pádu komunismu, vzpomínková kultura, historický význam, vidíme pod povrchem pramene*

Práce s jednotlivými slidy:

Poznámky:

1 ZKOUMÁNÍ PRAMENŮ (2 min.)

Prohlížení fotografie a mapy pomocí lupy.

Žáci si prohlížejí celkovou situaci místa na Albertově, kde jsou naproti sobě v jedné ulici umístěny dvě pamětní desky.

2 ZKOUMÁNÍ FOTOGRAFIÍ PLAKET (3 min.)

Prohlížení fotografií pomocí lupy. Četba textu pamětních desek a doprovodných popisů.

3 ANALÝZA OBOU DESEK (10 min.)

Přiřazování vlastností z nabídky k pamětním deskám. Vkládání vlastního textového komentáře.

Mimo připravené možnosti si mohou žáci všimnout odlišné orientace a formátu desek, délky textu, fontu, materiálu atp. Přiřazování a hledání dalších rozdílů pomůže odpovědět na následující otázku.

4 INTERPRETACE (10 min.)

Odpovídání na otázku na základě předchozí analýzy fotografií:

❓ Proč jsou stejné události věnovány dvě pamětní desky?

Žáci získali vlastní práci případné argumenty pro vysvětlení paradoxu, proč jsou velmi podobné desky připomínající stejnou událost na téměř stejném místě. Neurčitá, ale úderná díky první kontrastuje s druhou, která chce odkázat mimo jiné na připomínkovou slavnost uspořádanou prezidenty středoevropských zemí v roce 2014. Oslavuje tedy nejen studenty, ale všechny statečné lidi, a mimo původní událost též připomínání samotné (25. výročí).

5 VYJÁDŘENÍ POSTOJE (5 min.)

Žáci vybírají sobě blízkou desku či desku, která je podle nich hodná piety. Vycházejí ze svého předchozího porozumění a doplňují zdůvodnění.

Cílem není zaujmouti určitého postoje, ale kvalita argumentů, na kterých stojí.

Další možnosti zapojení do výkladu:

- a) *Námětem k diskusi či dalšímu pátrání je otázka, jak se stane, že se události (či osobě) dostane symbolického uznání, jak se ocení jejich významnost stavbou pomníku či vztyčením plakety a jak pak takový připomínkový předmět vypadá, co je na něm napsáno a podobně.*
- b) *Situace různých způsobů připomínání historie vedle sebe může být výhodná i v místních podmínkách. Nemáte podobně konkurenční dvojici desek či pomníků?*
- c) *Není ve vašem okolí pomník či deska, která nepřipomíná „jen“ nějakou událost, ale i samotné připomínání této události?*

Kontextualizace (pro učitele či pokročilé žáky):

Protože jsou pomníky konstruovány z trvanlivých materiálů, jsou nejkonzervativnější formou komemorace, poskytují pevný bod, jenž stabilizuje reálnou a poznávací krajinu. Proces komemorace vede často ke konfliktu právě proto, že během definování minulosti je definována také přítomnost. Pomníky – vzhledem ke svému významu deponitářů paměti a mýtů – nejsou jen uměleckými díly nebo symboly diskutované minulosti. Jako místa paměti, jež spojují minulost s přítomností, jsou také ideálním způsobem vytyčení teritoriálních nároků. Zvláště pomníky situované do veřejného prostoru a určené masovému publiku – na náměstích nebo před vládními budovami či jinými stavbami kulturní dominance – se stávají částí společné přítomnosti a mohou být naplněny v pokračujícím sporu politickým významem. Proto jsou v dobách historických kontroverzí vynikajícím cílem k počmárání, zničení nebo odstranění. (WINGFIELD, N: M.: Flag Wars and Stone Saints. How the Bohemian Lands Became Czech. Cambridge – London 2007, s. 39.; český překlad in Pokludová, Andrea, and Pavel Kladiwa. 2011. „Pomníky rozdělující a spojující.“ Historica - Review in History and Related Sciences 2 (1): 23–40.)